

HET GEBRUIK VAN AI IN HET BESTUUR VAN VENNOOTSCHAPPEN

Floris Mertens – 9 februari 2023

FEITELIJKE ANALYSE

OPKOMST AI IN BESTUURSKAMER

- Reeds decennia: ondersteunende programma's (voorgeprogrammeerde regels)
- Meer recent: gebruik van toepassing(en) van artificiële intelligentie (AI) als
 - Strategische adviseur voor investeringen (M&A)
 - Auditingssysteem voor jaarrekeningen
 - Monitoringssysteem voor prestaties vennootschap
 - Robo-bestuurder (bv. VITAL)
 - Etc.

REDENEN GEBRUIK AI IN BESTUURSKAMER

- **Rationalisering** van besluitvorming (voor bepaalde beslissingen)
- Vermindering van kans op psychologisch fenomeen van groepsdenken
- Versterking van onafhankelijkheid bestuur
 - Snellere verwerking van informatie
 - Trotsering van fictieve “vriendschappen” in het bestuur

CLASSIFICATIE AI IN HET BESTUUR (1)

- ***Assisted (governance) intelligence***
 - Bestuurders gebruiken AI-systemen voor praktische en administratieve taken
 - VB: intelligent documentbeheer, boekhoudings- en rapporteringsprogramma's
- ***Augmented (governance) intelligence***
 - Bestuurders gebruiken AI-systemen om de informatieve basis van bepaalde beslissingen te versterken
 - Betreft eerder beoordelingstaken dan administratieve taken
 - VB: classificatie, clustering, simulatie, robo-adviezen

CLASSIFICATIE AI IN HET BESTUUR (2)

- ***Autonomous (governance) intelligence***
 - AI-systeem krijgt beslissingsrechten en opereert quasi onafhankelijk van menselijke tussenkomst
 - Feitelijk mogelijk via:
 - Delegatie beslissingsrechten aan AI
 - Benoeming AI als bestuurder (hybride of compleet artificiële bestuurskamer)
 - VB: *algorithmic trading*, robo-bestuurder, “zelfrijdende” dochtervennootschap

JURIDISCHE ANALYSE

ALGEMEEN

- Geen specifieke regelgeving (ook Draft AI Act zal grotendeels niet van toepassing zijn)
- *Assisted (governance) intelligence*
 - Weinig twijfel over juridische toelaatbaarheid
 - Wel aansprakelijkheidsvraagstukken
- *Augmented and autonomous (governance) intelligence*
 - Vraag rijst naar juridische toelaatbaarheid delegatie aan AI en vervanging menselijke bestuurder door AI

DELEGATIE AAN AI

- **Recht** van een bestuurder om te delegeren aan AI
 - Delegatiemogelijkheid:
 - België, Delaware: toegelaten
 - VK: enkel aan persoon of comité, als voorzien in statuten
 - Italië: verboden
 - Grenzen aan delegatiemogelijkheid:
 - Delaware, *de facto* ook België: *heart of the management* moet bij het bestuur blijven
 - Niet duidelijk welke beslissingen fundamenteel zijn

DELEGATIE AAN AI

- **Plicht** van een bestuurder om te delegeren aan AI?
 - Bestuur kan enkel zorgvuldig beslissen wanneer het voldoende geïnformeerd is
 - Voor data-gebaseerde besluiten: AI is superieur
- Monitoring van management: reeds quasi verplicht gebruik van computersystemen in Delaware
 - Maar niet gerechtvaardigd voor andere bestuurstaken

VERVANGING BESTUURDER DOOR AI (1)

– Twee voorwaarden

1. AI-systeem is technologisch in staat de bestuurstaken uit te voeren
 - Administratieve taken: ja
 - Beoordelingstaken: hangt af van de reikwijdte van het statutair voorwerp van de vennootschap

2. AI-systeem voldoet aan de wettelijke voorwaarden om benoemd te worden als bestuurder
 - België, maar ook andere landen: enkel natuurlijke en rechtspersoon
 - Maar volgens sommigen omweg mogelijk via oprichting *algorithmic entity* in land met lakse vennootschapsregels

VERVANGING BESTUURDER DOOR AI (2)

- **Indien juridisch toegelaten**
 - Anatomie van vennootschapsrecht is ongeschikt voor robo-bestuurder
 - VB: zorgvuldigheidsplicht, collegialiteitsprincipe, belangenconflicten, bestuurdersaansprakelijkheid
 - *Ex post* strategieën dienen vervangen/aangevuld te worden door *ex ante* strategieën
 - VB: coderingsvereisten, doelzetting AI-systeem

CONCLUSIE

CONCLUSIE

- Duidelijke opkomst AI in bestuurskamer, met verschillende niveaus van autonomie
- Rechtsonzekerheid over juridische toelaatbaarheid:
 - Recht tot delegatie aan AI enkel voor niet-fundamentele beslissingen
 - Voorlopig geen plicht tot delegatie aan AI
 - Robo-bestuurder momenteel juridisch moeilijk haalbaar
 - Zou verregaande wijzigingen aan vennootschapsrecht opdringen

Floris Mertens

FWO Aspirant

Doctoraatsonderzoeker

INSTITUUT FINANCIËEL RECHT

E floris.mertens@ugent.be

www.ugent.be

 Universiteit Gent

 @ugent

 @ugent

 Ghent University